

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A43011714
A43-0075-15/16

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2015.gada 9.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente L.Konošonoka,
tiesneses I.Amona un S.Gintere,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” pieteikumu par Konkurences padomes 2014.gada 7.maija lēmuma Nr.27 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Konkurences padomei ierosināt lietu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „Lattelecom” 2014.gada martā vērsās Konkurences padomē, norādot uz SIA „TV3 Latvija” (turpmāk – TV3) iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

[2] Ar Konkurences padomes 2014.gada 7.maija lēmumu Nr.27 (turpmāk – Lēmums) nolemts neierosināt lietu pēc SIA „Lattelecom” iesniegumiem.

Lēmumā sniegts novērtējums attiecībā uz konkrēto tirgu un TV3 iespējamo dominējošo stāvokli, izvērtēta TV3 piedāvātā cena, kā arī iespējamā pieteicējas diskriminācija atšķirīgas cenas un attieksmes dēļ. Padome secināja, ka neviens no pieteicējas norādītajiem apstākļiem, vērtējot tos kopsakarā ar padomes iegūto informāciju, neliecina par lietas ierosināšanas nepieciešamību.

[3] SIA „Lattelecom” vērsās tiesā par Lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Konkurences padomei ierosināt lietu. Pieteikums pamatots šādi.

[3.1] Pieteicēja vērsās Konkurences padomē ar iesniegumiem par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu – TV3

iespējamo atrašanos dominējošā stāvoklī programmas TV3 izplatīšanas vairumtirdzniecības tirgū Latvijas Republikā, kas izriet no padomes iepriekšējiem lēmumiem.

[3.2] Neierosinot lietu, nav iespējams noskaidrot iespējamā dominējošā stāvokļa esību vai neesību. Konkurences padomes rīcībā nav neapstrīdamu faktu par dominējošā stāvokļa neesību. Pieteicēja nevar identificēt konkrēto tirgu un iesniegt pierādījumus, jo šādu darbību veikšana ir padomes kompetencē. Apstākļi kopumā norāda, ka TV3 ir tirgus vara pret maksas TV operatoriem, kas atbilst dominējošā stāvokļa definīcijai.

[3.3] TV3 piedāvātajai atšķirīgajai cenai abās platformās nav pamatojuma, tādēļ minētais vērtējams izpētes lietas ietvaros. Neveicot lietas izpēti, nav vērtēti un pierādīti argumenti par programmas TV3 vērtības pieaugumu.

[3.4] Apstākļi, ka pieteicējai varētu būt kompensējošā tirgus vara, nenozīmē, ka TV3 rīcība nav prettiesiska. Lai gan pieteicēja ir aizvietojusi TV3 programmas saturu ar citu saturu, minētais rada pieteicējai zaudējumus.

[3.5] Lēmumā norādītais, ka pieteicēja nav iesniegusi pietiekamus pierādījumus par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpumiem TV3 darbībā, neatbilst Konkurences likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajam.

[4] Konkurences padome paskaidrojumā par pieteikumu to neatzīst, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[4.1] Konkurences padomei ir pienākums ierosināt pārkāpuma lietu tikai, ja sniegtās ziņas satur pārkāpuma sastāva pazīmes (Konkurences likuma 23.panta 4.¹daļa). Personas iesniegtajam iesniegumam jā satur Konkurences likuma pārkāpuma sastāva pazīmes, proti, jāpastāv pirmšķietami pamatoti informācijai par iespējamu Konkurences likuma pārkāpumu.

[4.2] Pieteicējas norādītie apsvērumi (Konkurences padomes 2009.gada 18.jūnija lēmums Nr.E02-19) par TV3 tirgus varu ir novecojuši un neatbilst pašreizējam konkrētā tirgus stāvoklim.

[4.3] TV3 nepiemīt tik būtiska tirgus vara, ka tā varētu darboties neatkarīgi no klientiem, tostarp no pieteicējas. Tādējādi pieteicējai saskaņā ar Konkurences likuma 23.panta piekto daļu būtu jāiesniedz papildu pierādījumi vai apsvērumi, kas atspēkotu Lēmumā izdarītos secinājumus.

[4.4] Nav saprotams, kā tiek kavēta konkurence, TV3 piedāvājot divas atšķirīgas cenas vienam un tam pašam tirgus dalībniekam (pieteicējai).

[4.5] No pieteicējas iegūtā informācija par tās pieprasījuma tendencēm pēc programmas TV3 retranslācijas pārtraukšanas neliecina par būtiskām izmaiņām tirgū. Minētais norāda uz TV3 tirgus varas neesību. Pieteicēja ir spējusi nodrošināt citas alternatīvas. Attiecīgi nav konstatējams būtisks kaitējums konkurencei jeb patērētājiem, kas ir galvenā Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā minētā pārkāpuma sastāva pazīme.

[5] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.¹panta pirmajai daļai un 304.panta pirmajai daļai apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējusi procesa dalībnieku argumentus kopsakarā ar lietā esošajiem pierādījumiem, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[7] Konkrētajā gadījumā pieteicēja vērsās Konkurences padomē, lūdzot ierosināt lietu atbilstoši Konkurences likuma 23.pantam. Pieteicēja norādīja uz apstākļiem, kuri, pieteicējasprāt, liecina par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpumu.

[8] Ar Konkurences likuma 23.pantu, kas regulē lietas ierosināšanu uz iesnieguma pamata, citstarp noteikts, ka likuma pārkāpuma novēršanā pamatoti ieinteresētajai personai, ja tā iesniedz iesniegumu, jānorāda dokumentāri pamatota informācija par iespējamā pārkāpumā iesaistītajām personām, pierādījumiem, kuri liecina par iespējamo pārkāpumu un uz kuriem pamatots iesniegums, par, iespējams, pārkāptajām normām (23.panta pirmā un otrā daļa). Savukārt Konkurences padome pēc iesnieguma saņemšanas izvērtē iesniegumā ietvertu informāciju, ja nepieciešams, iegūst papildu informāciju; pārbauda, vai ir likumīgs iemesls un pietiekams pamats lietas ierosināšanai (23.panta trešā daļa).

Konkurences padome var neierosināt lietu, ja iesniegumā nav ietverta likumā paredzētā informācija vai tā ir nepietiekama, ja iespējamais pārkāpums ir maznozīmīgs – ar to nav nodarīts vai nevar tikt nodarīts būtisks kaitējums konkurencei (23.panta ceturtnā daļa), ja iesniegumā ietvertā un nepieciešamības gadījumā papildus iegūtā informācija nesatur ziņas par nodarījumu, kam ir šā likuma pārkāpuma sastāva pazīmes (23.panta 4.¹daļa).

Tātad, lemjot par lietas ierosināšanas nepieciešamību, Konkurences padome balstās visupirms uz iesniedzēja norādītajiem apstākļiem, lai arī var pati ievākt papildu informāciju. Tā kā šajā administratīvā procesa stadijā *nenotiek pilnīga izmeklēšana* (tiek tikai lemts par tās nepieciešamību), nav pamata prasīt, lai padome pilnībā izmeklētu visus apstākļus, kas varētu uzrādīt konkurences tiesību pārkāpumu, bet ir pietiekami, ja iestāde no iesniegumā norādītajiem un vispārīgi pārbaudītajiem apstākļiem var izdarīt pirmšķietamu secinājumu par iespējamo pārkāpumu. Turklāt, izlemjot par lietas ierosināšanas (tātad pilnīgas izmeklēšanas) nepieciešamību, likums norāda arī uz Konkurences padomes rīcības brīvību lietas ierosināšanā: lietu var nerosināt, ja iespējamais pārkāpums nevar nodarīt būtisku kaitējumu konkurencei. Tas liecina, ka likumdevējs ir piešķīris Konkurences padomei rīcības brīvību izvērtēt nepieciešamību vērsties pret iespējamo konkurences tiesību pārkāpumu, kas nozīmē arī izvērtēt, vai konkurences aizsardzībai ir lietderīgi iestādes resursus ieguldīt konkrētās lietas izmeklēšanā.

No minētā izriet, ka iesniedzējam nav pamata prasīt, lai Konkurences padome veic pilnīgu izmeklēšanu par tirgus norisēm, lai izslēgtu iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, bet tā pēc iesniedzēja norādītajiem apstākļiem var pirmšķietami novērtēt tirgus, tirgus dalībnieku darbības un iespējamā pārkāpuma esību (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 10.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-13/2014 7.punktu*).

[9] Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, par nepamatotu atzīstams pieteicējas viedoklis, ka Konkurences padomei bija pienākums ierosināt lietu, lai tās ietvaros veiktu nepieciešamās izmeklēšanas darbības un noskaidrotu faktus, kas apstiprinātu vai – gluži otrādi – izslēgtu dominējošā stāvokļa esību. Norādot uz iespējamu konkurences tiesību pārkāpumu un lūdzot ierosināt lietu, tieši iesniedzējam ir pienākums pamatot lietas ierosināšanas nepieciešamību.

[10] Pieteicēja, vērsoties Konkurences padomē, norādīja uz šādām TV3 darbībām, kas pieteicējas ieskatā liecina par iespējamu Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpumu: pirmkārt, nepamatoti augstas cenas pieprasīšana par programmas TV3 retranslācijas tiesībām interaktīvajā televīzijā, otrkārt, interaktīvās televīzijas platformas diskriminācija, piemērojot tai augstāku cenu, un pieteicējas diskriminācija, piemērojot atšķirīgus darījuma noteikumus.

[11] Konkurences padome, vērtējot pieteicējas argumentus par nepamatoti augstas cenas pieprasīšanu par programmas TV3 retranslācijas tiesībām interaktīvajā televīzijā, ir atzinusi, ka pieteicējas sniegtā informācija nesatur pietiekamus pierādījumus par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpumu TV3 darbībās.

Šāds secinājums izdarīts, vērtējot cenas paaugstināšanas pamatojumu (Lēmuma 2.2.1.punkts), apsverot iespēju salīdzināt citu televīzijas programmu retranslācijas tiesību cenas (Lēmuma 2.2.2.punkts), kā arī analizējot pieteicējas iepirkumu varu un programmas TV3 alternatīvās skatīšanās iespējas (Lēmuma 2.2.3.punkts). Lai arī Konkurences padome TV3 argumentus par cenu pieaugumu ir atzinusi par daļēji pamatotiem, tomēr vienlaikus padome nav saskatījusi ietekmi uz patērētājiem piedāvājamo gala cenu. Šāds secinājums izdarīts, lielā mērā balstoties uz pašas pieteicējas sniegto informāciju par abonētu skaita izmaiņām, programmas TV3 satura aizvietojamību, kā arī alternatīvu iespēju (pāreja uz virszemes televīzijas platformu) piedāvāšanu patērētājiem. Vērā ņemts arī apstāklis, ka pieteicējas iesnieguma izvērtēšanas laikā puses vēl nebija vienojušās par programmas TV3 retranslācijas tiesību cenu, turklāt abu pušu savstarpējās sarunas par retranslācijas tiesību cenu liecināja, ka TV3, ņemot vērā pieteicējas tirgus pozīcijas, nevar vienpusēji noteikt sev vēlamu cenu.

Apgabaltiesa pievienojas Konkurences padomes secinājumiem. Ne pieteicējas, ne arī padomes iegūtā informācija neliecina, ka TV3 piemīt tik

būtiska tirgus vara, ka tā varētu darboties neatkarīgi no klientiem, tajā skaitā no pieteicējas.

[12] Konkurences padome, vērtējot pieteicējas argumentus par diskrimināciju atšķirīgas cenas un attieksmes dēļ, apgabaltiesas ieskatā ir pamatoti atzinusi, ka TV3 darbības, pieprasot atšķirīgu cenu par programmas TV3 izplatīšanu interaktīvās televīzijas ietvaros un programmas TV3 izplatīšanas tiesību cenu virszemes televīzijā, nav vērtējamās atbilstoši Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punktam.

Šī tiesību norma aizliedz nevienādu noteikumu piemērošanu ekvivalentos darījumos ar *citu tirgus dalībnieku*, radot tam konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus.

Pieteicēja ir abu platformu (interaktīvās un virszemes televīzijas) operators. Tātad atšķirīgas cenas tiek piemērotas vienam un tam pašam tirgus dalībniekam, savukārt minētā norma attiecas tikai uz tādām situācijām, kad dominējošais tirgus dalībnieks īsteno dažādu tirdzniecības praksi attiecībā uz vairākiem konkurējošiem tirgus dalībniekiem.

[13] No Lēmuma izriet, ka Konkurences padome Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punkta kontekstā ir vērtējusi pieteicējas iespējamo diskrimināciju atšķirīgas attieksmes pret SIA „Baltcom TV” dēļ (Lēmuma 2.3.2.punkts), ņemot vērā pieteicējas norādīto, ka TV3 un SIA „Baltcom TV” līguma darbības termiņš tika pagarināts par diviem mēnešiem.

Pirmkārt, apgabaltiesa atzīst par pamatotu Konkurences padomes norādi, ka nav pamata secināt, ka darījumi ar pieteicēju un SIA „Baltcom TV” ir ekvivalenti, jo darījums ar pieteicēju Lēmuma pieņemšanas brīdī nebija noslēgts un tā nosacījumi nebija zināmi.

Otrkārt, neskatoties uz iepriekš minēto secinājumu, Konkurences padome tomēr ir analizējusi iespējamās konkurences priekšrocības, kas varēja tikt radītas SIA „Baltcom TV”. Tomēr padome nav konstatējusi pieteicējai nelabvēlīgākus konkurences apstākļus, ņemot vērā faktu, ka pieteicējas abonētu skaits 2014.gada februārī-aprīlī gan interaktīvajā, gan virszemes televīzijā ir pat palielinājies (nevis samazinājies) un ka programmas TV3 lojālo abonētu skaits starp pieteicējas interaktīvās televīzijas abonentiem ir mazāks par 0,15 procentiem (tātad salīdzinoši niecīgs). Tādējādi padome pamatoti secināja, ka līguma pagarināšana ar SIA „Baltcom TV” neietekmēja pieteicējas konkurētspēju.

[14] Pieteikumā ietvertie argumenti nav pamatoti. Pieteicēja pēc būtības neatpēko Lēmumā izdarītos secinājumus ar argumentiem, kas pamatoti ar konkrētiem pierādījumiem, bet vairākkārt uzsver, ka attiecīgie pierādījumi par TV3 dominējošo stāvokli un tā ļaunprātīgu izmantošanu padomei bija jāiegūst lietas izpētes procesā. Apgabaltiesa jau iepriekš norādīja, ka šāds viedoklis ir kļūdains.

[15] Ievērojot visus iepriekš minētos argumentus, apgabaltiesa secina, ka ne pieteicējas iesniegtā informācija, ne arī Konkurences padomes iegūtā informācija pirmšķietami neliecināja par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas pārkāpumu TV3 darbībā. Līdz ar to Konkurences padome pamatoti atteicās ierosināt lietu pēc pieteicējas iesniegumiem, un tai nebija pamata pieņemt cita satura lēmumu (t.i., lēmumu par lietas ierosināšanu). Tādēļ pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 246.-251. un 329.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” pieteikumu par Konkurences padomes 2014.gada 7.maija lēmuma Nr.27 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Konkurences padomei ierosināt lietu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente *(paraksts)* L.Konošonoka

Tiesneses *(paraksts)* I.Amona

(paraksts) S.Gintere

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese
Rīgā, 2015.gada 9.septembrī

L.Konošonoka